

werkblad Ooievaar

De ooievaar is een grote, statige vogel. Je kunt hem tegenkomen op het boerenland en soms zelfs in de stad. Hij heeft brandweerrode poten en een brandweerrode, puntige snavel. In de lucht vallen zijn zwart-witte vleugels op. Die vleugels zijn erg lang: de spanwijdte bedraagt wel 220 centimeter!

De ooievaar is een *zomergast*. Omstreeks maart arriveren de eerste ooievaars in Nederland. Meestal zoeken ze hun oude nest weer op. Bij ons is dat veelal een paalnest, dat speciaal voor de ooievaars is neergezet. In andere landen broeden ze vaak in bomen en op daken, maar ook wel in elektriciteitsmasten. Normaal gaat de ooievaar zwijgzaam door het leven, maar in de broedtijd kun je hem horen kleppen met zijn snavel.

Bijna iedereen weet dat een ooievaar kikkers eet. Maar hij lust ook muizen, mollen, padden, wormen en grote insecten. Zelf heeft een volwassen ooievaar weinig te vrezen. Alleen voor de mens moet hij oppassen. Doordat wij steeds meer boerenland bebouwd en sloten dichtgoiden of vervuilden, dreigde de ooievaar in Nederland zelfs uit te sterven! Daarom zijn vogelbeschermers ooievaars gaan fokken. Een deel van de gefokte ooievaars wordt uitgezet in zogenaamde buitenstations. Die stations liggen in gebieden die voor ooievaars aantrekkelijk zijn. Daar leven ze niet meer in gevangenschap, maar worden nog wel bijgevoerd. Inmiddels broeden er in Nederland al ongeveer 600 paar, net zoveel als een eeuw geleden.

Een deel van de ooievaars trekt in de nazomer weg en overwintert in Afrika. Tijdens de trek maken ze gebruik van de warme, opstijgende lucht. Dankzij die *thermie* hoeven ze nauwelijks met hun vleugels te slaan. Ze zeilen als het ware naar het zuiden. De lange reis is niet ongevaarlijk. Vooral hoogspanningskabels eisen hun tol.

Vroeger waren er mensen die geloofden dat de ooievaar geluk bracht. Kinderen werd verteld dat de baby's van de ooievaar kwamen. En je hebt vast wel gemerkt dat de ooievaar nog steeds een streepje voor heeft, anders zouden wij ons niet zo voor hem uitsloven!

Vragen & Opdrachten

Je hebt nodig: atlas, kladpapier, liniaal en woordenboek.

1. Topodetective

De meeste Nederlandse ooievaars overwinteren in de *Sahel*. De Sahel is een regio in Afrika die direct ten zuiden van de Sahara ligt. Zoek de Sahel op in je atlas en noem twee landen die in de Sahel liggen.

.....
.....

2. IJzerbrein

Reken met behulp van je atlas uit hoe ver een Nederlandse ooievaar moet vliegen om in de Sahel te komen, dus in zijn overwinteringsgebied.

.....
.....
.....
.....

3. Laat je kersenpit kraken!

De ooievaars die in Afrika overwinteren, zien er hetzelfde uit, of ze nu uit Nederland komen of uit bijvoorbeeld Duitsland of Hongarije. Hoe weten we dat er ooievaars uit Nederland tussen zitten?

.....
.....
.....

4. Wanneer zullen ooievaars het liefste trekken?

- 's Nachts, want dan slapen de roofvogels.
- Als het regent, want dan krijgen ze het niet zo warm.
- Als de zon schijnt, want dan worden ze lekker bruin.
- Als de zon schijnt, want dan is er veel thermiek.

5. Waarom blijft een wilde ooievaar in de winter niet gewoon in Nederland?

.....
.....
.....
.....

6. Dertig jaar geleden was de ooievaar in Nederland bijna uitgestorven. Leg uit waarom watervervuiling een bedreiging was voor de ooievaar.

.....
.....
.....
.....

7. De ooievaar wordt bij ons in de watten gelegd. Noem twee voorbeelden uit de tekst.

.....
.....
.....
.....

8. Wat betekent de uitdrukking ‘de ooievaar verwachten’?

.....
.....

9. Een grote Nederlandse stad heeft in zijn wapen een ooievaar. Welke stad?

(Tip: de bewuste stad wordt ook wel ‘de hofstad’ genoemd.)

- Amsterdam
- Den Haag
- Rotterdam
- Utrecht

10. De Taalmakerij

Ooievaars *kleppen* in de broedtijd. Er bestaat vaak een bepaald werkwoord om het geluid van een dier aan te geven. Zet achter elk dier het bijbehorende werkwoord.

(Als je niet zeker weet hoe je het woord spelt, raadpleeg dan een woordenboek of het Groene Boekje!)

dier	geluid	dier	geluid
ooievaar	<i>kleppen</i>	kikker	.....
hond	.....	eend	.....
kat	.....	gans	.....
paard	.....	haan	.....
koe	.....	kip	.....
varken	.....	muis	.....
schaap	.....	mus	.....
ezel	.....	krekel	.....

De antwoorden vind je hier: <http://www.surfspin.nl/baby.html>.